

określa zbiór zdań prawdziwych. Przykładem może być zbiór prawd o \mathbf{N} , przy czym korzysta się w tym przypadku z ω -niesprzeczności, ω -zupełności i konstruktywności. Niemniej jednak, są to pojęcia syntaktyczne, które nie charakteryzują w pełni prawdziwości, a co więcej nie każdy zbiór zdań prawdziwych posiada te własności (por. §5 i uwagi o prawdziwości w modelach niestandardowych). Trzeba więc powiedzieć ostrożniej, mianowicie, że o-zupełność, o-niesprzeczność i konstruktywność w pewnych wypadkach są własnościami zbioru zdań prawdziwych.

§4. Modele zbudowane na termach

Konstrukcja modeli zbudowanych na termach danej teorii \mathbf{Th} związana jest z twierdzeniem (por. Grzegorzczuk 1969, s. 261–263; dla prostoty pomijam symbole funkcyjne i nie zaznaczam argumentowości predykatów):

- (3) Jeśli \mathbf{Th} jest zupełną i niesprzeczną teorią ze stałymi indywidualowymi a_1, \dots, a_k i predykatami P_1, \dots, P_n i o-zupełną ze względu na ciąg $\langle s \rangle_U$ wszystkich stałych z uniwersum U pewnego modelu \mathfrak{R} , to teoria \mathbf{Th} jest identyczna z $\mathbf{VER}(\mathfrak{R}')$, gdzie \mathfrak{R}' jest modelem zbudowanym z termów.

Postulowany model to struktura $\mathfrak{R}' = \langle U', \langle s \rangle_U, P_1, \dots, P_n \rangle$, gdzie zbiór U' składa się ze wszystkich termów należących do ciągu $\langle s \rangle_U$, zatem jest na tyle obszerny, iż dostarcza nazw dla wszystkich przedmiotów z uniwersum U wyjściowego modelu \mathfrak{R} . Termy funkcjonują jako nazwy samych siebie, co wyrażamy znakiem $\ulcorner t_n \urcorner$ dla termu t_n . Gdy mamy (wystarczy ograniczyć się do predykatów jednoargumentowych) $A = Pt$, to $\ulcorner A \urcorner \in \mathbf{Th} \Leftrightarrow \mathbf{P}(\ulcorner t \urcorner)$. Można wykazać, że $\mathbf{I}(t_n, s) = \ulcorner t_n \urcorner$, gdzie s jest dowolnym ciągiem przedmiotów z U' , tj., że term t_n jest wartością termu $\ulcorner t_n \urcorner$, a dalej, że $\ulcorner A \urcorner \in \mathbf{VER}(\mathfrak{R}') \Leftrightarrow \mathbf{P}_k(\ulcorner t_1 \urcorner) \Leftrightarrow \ulcorner A \urcorner \in \mathbf{Th}$; stale zakładamy równość $A = P_k(t_1, \dots, t_k)$. Równoważność $\ulcorner A \urcorner \in \mathbf{VER}(\mathfrak{R}') \Leftrightarrow \mathbf{P}_k(\ulcorner t_1 \urcorner, \dots, \ulcorner t_k \urcorner)$ znaczy, że formuła A jest prawdziwa w \mathfrak{R} , tj. $\ulcorner A \urcorner \in \mathbf{VER}(\mathfrak{R}') \Leftrightarrow \ulcorner A \urcorner \in \mathbf{Th}$. Teorie $\mathbf{VER}(\mathfrak{R}')$ i \mathbf{Th} są niesprzeczne, zupełne i o-zupełne z uwagi na ten sam ciąg stałych i mają te same twierdzenia atomiczne. To wystarczy dla dowodu, że $A \in \mathbf{VER}(\mathfrak{R}')$ wtw $A \in \mathbf{Th}$, dla każdego A , co prowadzi do (3); istotnym krokiem jest demonstracja, że każda niesprzeczna teoria \mathbf{Th} ma rozszerzenie Henkinowskie, tj. spełniające warunek konstruktywności. W powyższym wywodzie chodziło nie tyle o pełny dowód (3) (jest to w istocie rzeczy (MTP); istotnym krokiem jest skorzystanie z (TLN) dla wykazania, że stosowna teoria Henkinowska jest maksymalnie niesprzeczna), ale pokazanie, że dowolny model można zastąpić strukturą zbudowaną na termach, o ile tylko dodamy ich odpowiednio wiele. Punktem wyjścia jest jednak model \mathfrak{R} i zbiór jego prawd, a wtórnym jego substytut w termach. Znaczący to tyle tylko, że relacje w modelu \mathfrak{R} , przy założonej interpretacji, można odtworzyć w nowej strukturze \mathfrak{R}' na materiale lingwistycznym, nie za darmo zresztą, ale w wyniku dodania stosownej liczby stałych indywidualowych, tak aby otrzymać teorię o-zupełną. To, że termy stają się własnymi nazwami, wcale nie zmienia wcześniejszych ustaleń interpretacyjnych.